

Intervija ar Bauskas Valsts ģimnāzijas latviešu valodas un vēstures skolotāju Kasparu Kalēju par vēlēšanām

1) Vai Jūs piedalījāties 14. Saeimas vēlēšanās? Kāpēc?

- "Protams, jo tam nav vajadzīgs iemesls, lai piedalītos. Es esmu Latvijas pilsonis, un mazākā mana pilsoniskās līdzdalības aktivitāte ir dalība vēlēšanās."

2) Pēc kādiem principiem Jūs parasti izvēlaties par ko balsot?

- "Skatos priekšvēlēšanas debates, lasu partiju programmas gaidāmajām Saeimas vēlēšanām gan pašvaldību, gan Eiropas. Šie divi principi ir galvenie, ja partiju programmās ir saturs, tas man liek domāt, vai es attiecīgi vēlos par viņu vēlēties."

3) Vai piedalīties vēlēšanās bija Jūsu personīgā izvēlē, vai ģimenē pieņemts?

- "Gan personiskā izvēlē, gan ģimenē pieņemts. Ģimenē jau zināma šī pilsoniskā līdzdalība, un pats aicinu gan sevi, gan citus piedalīties vēlēšanās."

4) Kāds ir Jūsu viedoklis, par to, ka jaunieši nelabprāt iesaistās vēlēšanās?

- "Jaunieši, manuprāt, maz vispār interesējas par politiku, un tā ir ne tikai šī brīža, bet arī nākotnes problēma. Ja jau mēs skatāmies, ka, piemēram, pašvaldību vēlēšanas 2021. gadā piedalās 27% procenti vēlētāju, kas ir ne tikai jaunieši, bet arī visi Bauskas novada iedzīvotāji kopumā, šim rādītājam ir tendence saglabāties vai samazināties, tad ar jauniešu palīdzību mēs varētu kāpināt šo rādītāju, bet, ja jauniešiem trūkst izpratnes, ko vispār dara deputāts, kas ir koalīcija, kas ir opozīcija, kas ir trīs varas pīlāri mūsu valstī, ko šie visi dara, kas ir politika pēc būtības, tad jebkurš cilvēks, manuprāt, nedarīs to, ko viņš nepārzina un to starp aizdosies vēlēties. Manuprāt, šeit iztrūkst tādas caurviļprasmes, ko mācās skolās – kritiskā domāšana un pilsoniskā līdzdalība. Jo vairāk attīstīsim, jo lielāka iespēja, ka jauniešu iesaiste vēlēšanās palielināsies. Šobrīd mana personīgā pieredze liecina, ka vēl ne."

5) Kādi, Jūsaprāt, ir cēloņi problēmai, ka jaunieši maz iesaistās vēlēšanās?

- "Kritiskās domāšanas trūkums, informāciju pratība, spēja lasīt partiju programmas, interesēšanās par politikas procesiem, par sabiedrības notikumiem. "

6) Kādi, Jūsaprāt, varētu būt risinājumi šai problēmai?

- "Politikas pulciņš ir viens no risinājumiem, ģimenes/vecāku nostāja un interese par politikas procesiem ir arī ļoti svarīga. Vai nu jūs ģimenē augsiet ar nostāju, ka Kariņam vara ir jāgāž, Levits neko nemāk, vispār Kariņam ir divu valstu pilsonības, vai jūs skatīsieties citādāk, kritiskāk uz šiem

izteikumiem, darbībām. Galvenokārt ģimene, skola, interešu klubi, darbs nevalstiskajās organizācijās, manuprāt, ir risinājumi.”

7) Kā Jūs personīgi varētu motivētu/iedvesmotu jauniešus aktīvāk doties vēlēties?

- “Parasti ir vai nu burkāns, vai pātaga. Burkāns ir tāds, ka skatoties, piemēram, 14. saeimas vēlēšanas, šeit ir izteikti pierādījumi, piemēram, partijai “Attīstībai par!” pietrūka 250 balsis, lai iekļūtu 14. saeimā. Ja es būtu partijas biedrs, tas būtu man kārtīgs burkāns, lai aicinātu jauniešus iet vēlēties, jo katra balss tomēr ir no svara. 250 balsis uz Latvijas fona ir pilnīgi nekas. Līdzīgi kā bija pašvaldību vēlēšanas 2021. gadā, kad partijai pietrūka 30 balsis, lai iekļūtu domē. Nu kas tas ir? Aizies viss radu saiets, un ar to balsis pilnīgi pietiek. Tas ir tas burkāns – katra balss var noteikt kādu procesu, mēs nedzīvojam autoritārisma vai totalitārisma, šeit kaut ko mēs varam izdarīt. Pātaga, kas man arī jāpiemin – kāpēc ir jāiet vēlēties? Ir viedoklis, ka ejot vēlēties, mēs gribam redzēt tos cilvēkus, par kuru mēs balsojam, un neizdarot izvēli, manuprāt, pēc tam nevar sūkstēties par pasauli, kas viņam apkārt. Kaut vai iemetot tukšu aploksni, šādā veidā arī tiek parādīta sava veida nostāja – es esmu bijis vēlēties, es esmu izdarījis savu darbu, bet man nav kandidātu, kuru ielikt. Tad šī pātaga, mēs negribam dzīvot valstī, kura šobrīd izraisa karu Ukrainā, tad mums ir arī jādara tas, lai mums tas demokrātijas indekss būtu augstāks, un jo vairāk mēs paši iesaistāmies šajos procesos, kaut vai Eiropas parlamenta vēlēšanas, ja neizdarīsim izvēli mēs, tad kāds izvēlas mūsu vietā.”

8) Kas, Jūsaprāt liecina, ka vēlēšanas ir bijušas veiksmīgas?

- “Nekas. Manuprāt, manas izdevušās vēlēšanas ir tad, kad mans saraksts ir uzvarējis vēlēšanās, veidojies veiksmīgs dialogs starp partijām vai arī ieguvis 51 vietu parlamentā, bet kā mēs zinām 51 vietu parlamentā, manuprāt, neviens sasaukums vēl nav ieguvis. Veiksmīgumu politikā, ja es neesmu kandidāts, es tā neesmu vērtējis, vai man ir veiksmīgi, ka es oktobrī nobalsoju, esmu izdarījis - tā ir mana veiksmē. Mans izvēlētais cilvēks, saraksts ir ticis parlamentā.”

9) Kāda, Jūsaprāt, ir vēlēšanu nozīme demokrātijas apstākļos?

- “Būtiska, vistiešākā un vislielākā nozīme demokrātijā, jo demokrātija pēc definīcijas ir tautas vara, kur tauta ievēl nevis iecel. Šī pilsoniskās līdzdalības aktivitāte, ko mēs saucam par vēlēšanām, ir galvenais faktors, lai ,pirmkārt, mēs saprastu, cik liela daļa no sabiedrības ir tie, kuri ir pilsoniski aktīvie iedzīvotāji. Tad mēs skatāmies, cik % ir aizgājuši vēlēties, un kāpēc tie cilvēki neaiziet vēlēties. Otrkārt, kāpēc vēlēšanas un demokrātija ir ļoti saistīti – 1,9 vai 1,8 miljonus, kas ir Latvijas iedzīvotāji, parlamentā neieliks, mums ir tikai 100 vietas parlamentā. Vēlēšanas būtībā parāda sabiedrības nostāju jautājumos – ko mēs gribam redzēt, kādas vērtības mēs atbalstam (liberālismu, konservatīvismu, kreisos, labējos spēkus, saskaņu, nacionālus). Vēlēšanās mēs parādam kāda ir sabiedrības nostāja, un tam sabiedrības vairākumam, manuprāt, būtu tos 4 gadus jāspēj vadīt valsti.”

10) Vai Jūs piedalīsieties nākamajās Eiropas parlamenta vēlēšanās? Kāpēc?

- "Protams. Kāpēc ne? Tāpēc, ka izvēle ir jāizdara, un negribu redzēt tos cilvēkus, kas Latvijas interese vispār nepārstāv, un tas, manuprāt, ir viens no svarīgākajiem iemesliem. Politikā nav tikai "es", politikā ir "mēs". Ja vairākums sabiedrības saka, ka mēs nosodām karu Ukrainā šobrīd, tad politikā ir jāspēj saprast, ka sabiedrība to vēlas. Man iemesls – es gribu redzēt tos cilvēkus, par kuriem es esmu balsojis, ceru, ka nākamās vēlēšanas to arī parādīs."

10) Vai Jūs piedalīsieties nākamajās Bauskas pašvaldības vēlēšanās? Kāpēc?

- "Protams, vietvaras vēlēšanas ir viens no, manuprāt, galvenajiem procesiem, kas var parādīt, vai tava dzimtā vieta tevi vispār saista un ko tu vēlies nākamajos 4 gados darīt. Bauskas novada domē, šobrīd 11 balsis pieder "Nacionālajai apvienībai", tas nozīmē, ka viņiem pieder vairākums. Vai nākamajās vēlēšanās sabiedrība ir gatava uz šādu pašu principu, ka 11 balsis joprojām ir "Nacionālajai apvienībai"? Vēlēšanas to parādīs, spekulēt mēs varam visi, bet vēlēt es noteikti iešu."

Intervija notika: 15.03.23.
Bauskas Valsts ģimnāzijā

Rakstītajam piekrītu

Paraksts:

